

[Time: - 3 Hours]

[Marks: 100]

N.B: 1. All questions are compulsory.

1. a) Answer in one or two sentences 20
- 1) Define International law.
  - 2) Rebus sic stantibus
  - 3) What is non-use of force?
  - 4) What is opinion Juris?
  - 5) Write two important functions of National Commission for women.
  - 6) What is stare decisis?
  - 7) Two objectives of WHO
  - 8) What is magna carta?
  - 9) Write two issues of the Lotus case
  - 10) Two rights of prisoners at the time of arrest
2. Short notes (Any Four) 20
- 1) KYOTO Protocol.
  - 2) Rights on children under convention on Right of child
  - 3) National Human Rights Commission
  - 4) Corfu channel case
  - 5) American convention
  - 6) International labour Organisation
3. Answer Any Two 12
- 1) The closure of many tea gardens in the state of Assam is resulting into loss of job for the daily wage workers who worked in these tea gardens. Many laborers and their family members are facing acute starvation many a times resulting into deaths.
    - 1) Which rights of laborers are violated in the above case.
    - 2) What are your suggestions to improve the condition of laborers.
  - 2) In recent times there have been ceasefire violations along the India Pakistan border on many occasions resulting into loss of life of array mace and civilians.
    - 1) What are the results of such ceasefire violations under International law?
    - 2) What are the rights of affected states in such situations?
  - 3) The 1972 Stockholm conference had the effect of initiating worldwide participation and partnership in creating the awareness to preserve the environment from further damage.
    - 1) State two major suggestions of the Stockholm conference for improvement of Environment.
    - 2) Write any two provisions which were inserted in the Indian constitution as an impact of Stockholm conference.

TURN OVER

4. Answer Any four

48

- 1) What is treaty? What is reservation in a treaty? Write stages of a treaty.
- 2) Peaceful settlement of disputes
- 3) Role of NGO in improvement of the conditions of women in India.
- 4) What are Human Rights? Explain the role of United Nations in preservation of Human Rights.
- 5) What are the sources of International law?
- 6) Explain the concept of Right to healthy environment with the help of Supreme Court judgments.

3

QP Code : 13241

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

१. एक किंवा दोन ओळीत उत्तरे लिहा :-

- (अ) आंतरराष्ट्रीय कायद्याची व्याख्या लिहा.
- (ब) रिबस सिक स्टंटीबस
- (क) बळाचा नवापर म्हणजे काय ?
- (ड) ओपीनिओ जुरीस म्हणजे काय ?
- (इ) राष्ट्रीय महिला आयोग यांचे दोन कर्तव्ये लिहा.
- (फ) स्टरे डेसेसीस म्हणजे काय ?
- (ग) डब्ल्यु एच ओ (WHO) चे दोन उद्दीष्टे लिहा.
- (ह) मॅना कार्टा म्हणजे काय ?
- (ल) लोटस केस मधील दोन महत्वाचे मुद्दे लिहा.
- (य) अटक करण्याच्यावेळी कैद्यांचे कोणते दोन अधिकार आहेत.

२०

२. टिपा लिहा :-

- (अ) क्योटो प्रोटोकॉल
- (ब) मुलांचे अधिकारांवर संधी अंतर्गत मुलांचे अधिकार
- (क) राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोग
- (ड) कोरफु चॅनल केस
- (इ) अमेरिकन कन्वेशन
- (फ) आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटना.

२०

३. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :-

- (अ) आसाम या राज्यामध्ये बरेच चहाचे मळे बंध झाल्यामुळे रोजंदारीवर काम करणारे बरेच मजुर बेरोजगार झाले. बरेच मजुर आणि त्यांचे कुटूंबीयांना उपासमारी झाली व काही लोक मृत्यूमुखी पडले.
  - (१) वरील संदर्भात मजुरांचे कोणते अधिकारांची पायमल्ली झाली आहे.
  - (२) वरील संदर्भात मजुरांची परिस्थिती सुधारण्याची आपले मत लिहा.
- (ब) भारत व पाकिस्तान यांच्यामध्ये असलेल्या आंतरराष्ट्रीय रेषेवर हल्लीच्या दिवसांत बरेचदा युद्धविरामाचे उल्लंघन होते व त्याचे परिणामास्वरूप सैनिक व नागरिक मृत्यूमुखी पडले.
  - (१) आंतरराष्ट्रीय कायद्यान्वये असे युद्धविराम उल्लंघनाचे काय परिणाम होतात.
  - (२) अशा परिस्थितीमध्ये नुकसान सोसलेले राष्ट्र यांचे काय अधिकार आहे.
- (क) १९७२ साली स्टॉकहोम कॉन्फरेंसच्या परिणामास्वरूप जगभरात पर्यावरण जोपासण्यासाठी व पर्यावरणावर होणारे घातक परिणाम थांबवण्यासाठी जागरूकता निर्मिती झाली.
  - (१) स्टॉकहोम कॉन्फरेंसची दोन महत्वाचे उपाययोजना लिहा.
  - (२) भारतीय राज्यघटनेमध्ये कोणते दोन नवीन ----- बहाल करण्यात आल्या.

१२

[TURN OVER]

४. कोणतेही चार प्रश्न सोडवा :-

- (अ) संधी म्हणजे काय ? संधी मध्ये आरक्षणचा अर्थ काय ? संधीचे ठप्पे लिहा.
- (ब) तंटा सोडविण्याचे शांततापूर्ण मार्ग.
- (क) महिलांच्या परिस्थिती सुधारण्यासाठी गैर सरकारी संगठण यांची सक्रिय भूमिका लिहा.
- (ड) मानवाधिकार म्हणजे काय ? संयुक्त राष्ट्र संघ यांनी मानवाधिकार जोपसण्यासाठी साकारलेली भूमिका स्पष्ट करा.
- (इ) आंतरराष्ट्रीय कायद्याची उगमस्थाने.
- (फ) सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या न्यायनिवाळे यांच्या मदतीने स्वस्थ पर्यावरणाचे अधिकार यावर स्पष्टीकरण लिहा.